Osvaldo Cariola
Caligula og de IApokalyptiske ryttere
(synopsis)

> There's a class struggle, all right,
> but it's my class, the rich class,
> that's fighting the war,
> and we're winning.
>
> Warren Buffett

Om Caligula, den tyranniske romerske kejser, der handlede i overmål i sin søgen efter det umulige —for at sige det med Albert Camus— kender vi, rigtigt nok, kun hans fjenders beretninger. De er til gengæld tilstrækkeligt samstemmende for at vi kan ane, at bare en brøkdel af det, der gik for sig, var rimeligt forrykt.

Det problem har vi nu ikke med Donald Trump. Hans bedrifter, optræden og, i egentlig forstand, idiosynkratiske fremfærd, udbasuneres over alt, så ingen kan se sig fri for at skulle forholde sig til personagen. Trump er ikke sindssyg. Han er bare en gennemført ejendomsmægler (*Real estate* som det hedder sig derovre — hvilket sandsynligvis nærer den kamp mod *the deep state* han er kommet til at forfægte). Trump udfør *deals* med de midler han altid har anvendt, hvor intimidering er én af hovedingredienserne.

Trump er ganske enkelt navnet på vores tids ubehag i kultur. Et ubehag der risikerer at udarte sig og blive til det endegyldigt sidste, hvis vi ikke er i stand til at håndtere det. For på besynderlig (og forunderlig) vis er vi vidne til endnu en reaktionær revolte som trækker tråde helt tilbage fra den franske revolution, den amerikanske borgerkrig og ikke mindst den neoliberale hærgen som har spredt sig over hele kloden og erklæret historiens endeligt. Trump er navnet på kapitalismens endelig sejr, en sejr som ikke har andet at bedrive end at æde sig selv op. For lige som hin Nationalsocialisme er MAGA bevægelsens Nationalkapitalisme (som Thomas Piketty så rammende kalder den det), dømt til at mislykkes fordi den ikke er holdbar. Problemet er bare at dens tilintetgørelse er dødsensfarlig for os alle sammen, og endda for kloden selv.

Med sin hævngerrighed er Trump mærkværdigvis navnet på sydstaternes revanche, på koloniseringsprojektets fortsatte udvidelse 'mod vest', på oprøret mod 'eliten' og deres regelrethed.

Nu gælder det igen om ekspansionisme og monopoldannelser, lige som i 1800-tallets USA. For MAGA-ideologien er inderligt beslægtet med tanken om hin *manifest destiny*, som dengang prægede USA's overtagelse af de europæiske kolonimagters tilraning og bemægtigelsesiver. Afvikling af føderalismen (som princip og som myndighed), hører med til projektet eftersom en retsbaseret verden ses som en begrænsning (bortset fra at den såkaldte 'retsbaserede verden' altid har bekommet de mægtiges interesser).

Trump er ikke sindssyg, men er ikke desto mindre forrykt.

GREAT, sådan med stort, er her nøgleordet. For i hans øjne kan hans bedrifter ikke være mindre. Vi bliver nødt til at indse at Trumps anden embedsperiode indvarsler en ny æra, en tid som vil være voldelig, fordi virilisme kombineret med nationalisme vil være toneangivende for det hævngerrige togt Trump nu har i sinde og som ikke kan undgå at udarte sig i et både imaginært (for eksempel i form af en ny æstetik), symbolsk (med de alternative

sandheder i højsædet) og reelt (allerede i form af udvalget af hadeobjekter) opgør med for alt det, der syntes at stå i vejen for hans dagsorden. Et klart mål i den henseende vil være et systematisk angreb på kvinderne og de rettigheder, de har tilkæmpet sig igennem tiderne.

Dertil kommer hans indrømmelser over for Putin, udfaldet mod europæernes momspolitik, nedrivning af føderalstaten, overtagelse af kulturinstitutionerne, aktiv identitetspolitik til fordel for hvide og kristne, vindmøllestop og forøget olieudvinding, massedeportationer af indvandrere, massebenådninger af tilhængere, krav om territorial udvidelse og ikke mindst personlig hævn kendetegner indtil videre, uden at vi kan se hvorfor det skulle holde op, den maniske politiske vej der nu betræddes.

» *I was saved by God to make America great again* «. Sådan har Trump udlagt det forhold, at han har overlevet to mordforsøg. Som Woodrow Wilson i sin tid, er han nu Amerikas Gudsudvalgte. Hvor Wilson tolkede denne udvælgelse i form af en frelsende skikkelse, er Trumps version hævnerens. For dette middelmådige menneske, som livet igennem har været under pres af frygten for at være en *looser* —for ikke at kunne leve op til faderens krav og ende ligesom broderen—, har organiseret sin tilværelse som en konstant trang til at hævde sig og vise sit værd på bekostning af andre. Ved at presse, ved at lyve, ved at intimidere, ved at omgå loven, men også ved at smigre over for dem, han anser for magtfulde og 'ligesindede', har Trump organiseret sin færden her i livet. På den baggrund indretter Trump nu sit embede som var det en autarki. Som en aldeles uoplyst monark (hvilket han sætter en ære i), foragter Trump demokratiet (han sidste svada « *He who saves his country violates no Law* », definerer tonen i hans position derom), beundrer despoter (Putin, Orban, Il Sung og deslige er bare handlekraftige lige som ham selv) og håner allierede (rene *loosers*, netop).

Det er i denne kontekst at hans fascination af Tech milliardærerne skal bedømmes, for hvis der er nogle GREAT and SMARTS guys, som kan få varm luft til at producere penge (hvilket i enhver henseende er Trumps ultimative målestok), er det jo netop dem.

Thi i modsætning til traditionel kapital —omfattende alt fra dampmaskiner til industrirobotter— producerer cloud-kapital ikke varer. Den lever derimod af at ændre menneskelig adfærd. Den 'digitale revolution' samles i dag omkring den såkaldte *Generative artificial intelligence* (GAI), som egentlig meget godt illustrerer hvad det går ud på. Her er det dog afgørende at man begriber, at den digitalisering som denne såkaldte 'intelligens' forfægter ikke er et teknisk-videnskabeligt anliggende, men derimod en ren og skær politiske intervention, som vi altså bliver nødt til at behandle derefter.

Dertil kræves at vi sætter os i stand til at fatte hvorfor der ikke findes nogen 'kunstig intelligens' og hvorfor aldrig nogen sinde sådan noget vil kunne se dagens lys.

To pejlemærker her: for det første det forhold, at de forestillinger om 'intelligens' som GAI anvender samt deres antagelser om at 'intelligensen' befinder sig i 'hjernen' (mekanisk eller ej) er i sig selv aldeles primitive og udgør en uoverstigelig begrænsning; dertil kommer den kendsgerning, at allerede på nuværende tidspunkt er det materiale som danner udgangspunkt for at algoritmerne kan udføre deres statistiske arbejde (denne 'intelligens' består af ikke andet end dét … og, nårh ja, af de mennesker ansat forskellige steder i ulandene til manuelt at korrigere maskinernes 'intelligente' svar), at det materielle (samtlige biblioteker i verden inkluderet de eksisterende hjemmesider over hele kloden — hvilket ganske vist er en anseelig mængde data men ikke desto mindre begrænset, noget der i øvrigt er erhvervet af teknomogulerne ved rent og skært tyveri), som 'intelligensen' bygger på er altså allerede brugt op. Skovene er så at sige for længst ryddet så vi har ikke andet end ørken tilbage. De 'nye træer' der nu tyes til er kunstige, i den forstand at GAI nu er begyndt at anvende sine

egne svar som råstof, hvorfor kvaliteten af de nye svar den producerer bliver dårligere og dårligere og med et pålidelighedsniveau son gør at de ikke er værd at bruge tid på.

I praktisk henseende er GAI-drømmen, drømmen om Adam Smiths usynlige hånd. Drømmen om en slags "computational thatcherisme" eller 'chokstrategi', som anvender en forestilling om uundværligheden ved en teknologi, der formodes at forandrer verden, som undskyldning for en omfattende undergravelse af de sociale relationer og uden at de på nogen måde har været igennem en demokratisk debat. Altså: « Der er intet alternativ » om igen.

Hvad Elon Musk på nuværende tidspunkt har gang i med sin DOGE (*Department of Government Efficiency*) er lige præcist dét. Og når Marc Andreessen f.eks. siger (se hans 'Manifest' « *Why AI Will Save the World* ») , at AI er afgørende, er det ud fra forestillingen om, at 'markedsøkonomien' er "en form for intelligens - et system, der tilpasser sig, som udforsker, som udvikler sig". I tekno-oligarkernes perspektiv overgår kunstig intelligensen 'det frie marked' ved at gennemføre en fuldt automatiseret, forpligtende, usynlig og gennemført regulering af alt individuel aktivitet.

Konsekvenserne af sådan et projekt er selv sagt uhyre omfattende: socialt, individuelt, æstetisk, etisk, etc. etc. Det nærmeste vi kan forestille os derom, er et system à la Jeff Bezos' Amazon koncern. En indretning som kun kan fungere for så vidt enhver regulering er sat ud af spillet. Hvor demokratiet, arbejdsrettighederne osv. er radikalt tilsidesat i effektiviseringens navn. Om Trump er klar over det, er ikke til at vide. Det er nu også underordnet. Han er under alle omstændigheder en opportunist, som ikke har andet formål end at glorificere sig selv. Faktummet er, at han nu bedriver en form for nationalkapitalisme der fremhæver protektionismen og en ganske reaktionær ideologi, som passer de nuværende oligarker eftersom den indebærer afskaffelse af enhver restriktion til deres ærinde. Hvor langt dette vil holde kan vi heller ikke vide. Men at det vil give voldsomme forandringer i de internationale relationer og i det amerikanske samfund selv er sikkert og vist. Spørgsmålet er blot hvornår 'de lange knives nat' vil indtræffe i denne omgang. Maga-bevægelsens hensigter passer nemlig ikke nødvendigvis sammen med tekno-kapitalisternes.

Der er selvsagt mange spørgsmål i den nuværende situation som kan interessere psykoanalysen. For det kulturubehag vi står over for er, som sagt, meget omfattende og skelsættende. Der er for eksempel problemerne med de 'alternative sandheder' som trumpismen slynger om sig; 'identitetspolitikken' er også på spil i den forbindelse; ligeledes de fornægtelser som en sådan politisk praksis bygger på. Men måske det afgørende spørgsmål, som hele denne affære rejser, er spørgsmålet om overjegets status. For den »*fuite en avant*«, vi forsøger at identificere her, kan antage forskellige former, og en af dem vedrører overjegets påbud. For er overjeget en »agent«, eller er individet et offer for det?

Når det kommer til stykket, er det problemerne vedrørende « *le semblant* » vi konfronteres med. Det vil jeg forsøge at sige noget om.